

Julebrev 2014

Året 2014 huskes her i huset ikke mindst for udgivelsen af værket *Ulve, får og vogtere* bind 1-2 i slutningen af februar. Det var kronen på det forskningsværk, der fandt sted på Center for Koldkrigsforskning (CFKF) 2007-2010, hvor jeg havde fornøjelsen af at være leder af et forskningsprojekt, der blev sat i værk af Folketinget i 2006. Arbejdet på CFKF i København sammen med fire yngre forskere var meget stimulerende – jeg havde det i hvert fald godt og glædede mig over de unge forskeres ildhu, gåpåmod, gode humør og faglige kompetence. Selv om der var mange problemer, lo vi meget, når vi var sammen.

Selv om det er mit navn, der står på værkets omslag – CFKFs bestyrelse besluttede helt rigtigt, at jeg skulle være den ansvarlige for indholdet og dermed også lægge bryst til de ubehageligheder, der kunne komme – er der tale om et fælles projekt. Uden de fires store bidrag ville værket ikke være blevet nær så bredt favnende og så dybtborende, som det blev. Vi kan som forskergruppe være indholdet bekendt, vel ligefrem stolte over, at det lykkedes på den begrænsede tid og trods de mange benspænd og chikaner fra Det Politisk-Bureaukratiske Komplex at få rejst dette monument over Den Kolde Krig i Danmark.

Jeg forestiller mig, at ærgrelsen er stor i de kredse, der har modvirket projektet, og som havde forudsagt, at der intet kom ud af bevillingen. Flere politikere – bl.a. Folketingets formand Mogens Lykketoft (hvis kærlighed til Mao og beundring for marxistisk-leninistiske diktaturer er omtalt i værket) - var allerede i stand til, før de havde haft lejlighed til at læse værket, at erklære, at det intet nyt indeholdt, og at konklusionerne var skrevet på forhånd. Det er jo en beundringsværdig evne at være i besiddelse af, og det må på mange måder lette tilværelsen at kunne vide noget, som man ikke *kan* vide.

Denne tilværelsens ulidelige lethed omfatter også nogle mennesker, der betragter sig som universitetsuddannede forskere. Bo Lidegaard, der er chefredaktør på en avis i København, gik helt fra koncepterne og beskyldte mig for at have øvet "voldtægt" mod kilderne. Tænk, at den pæne mand, der lægger vægt på at fremvise et nobelt ydre, er så vulgær. Desværre for Lidegaard var de tre eksempler på angivelig voldtægt forbiere. Det, der bragte ham i affekt, var den dokumenterede kritik af DIIS-udredningen fra 2005. Den har for ham og andre på den fløj status af helligskrift, som derfor ikke må anfægtes eller besudles af urene uden for de helliges kredse.

Heldigvis er den avis, han er chefredaktør på, bedre end redaktøren. Den trykte beredvilligt påvisninger af chefredaktørens uterlige omgang med *Ulve, får og vogtere* og min opfordring til at få udskiftet Lidegaard med en bedre redaktør. Og jeg blev oven i købet inviteret ind på verdens navle, hvor jeg blev behandlet venligt og ordentligt af journalisterne under en dyst i Politikens foredragssal med Lidegaard.

En anden underlødige anmeldelse var Ib Faurbys i Det Udenrigspolitiske Selskabs tidsskrift *Udenrigs*. Ifølge Faurby var der intet nyt på de 1.500 sider, kun en masse forkerte opfattelser. Hans belærende og alvidende kommentarer var af en sådan art, at Martin Jensen og jeg i en kort replik spurgte Faurby, hvorfor han egentlig ikke selv havde skrevet det korrekte værk om Danmark i Den Kolde Krig, når han nu tilsyneladende vidste alt.

Jeg vil forbigå Jørgen Dragsdahls latterlige nedrakning i tidsskriftet *Arbejderhistorie*. Man må have forståelse for staklen, efter at jeg sidste år blev pure frikendt i Østre Landsret. Det er straks vanskeligere at

forstå, hvordan redaktionen på et seriøst historisk tidsskrift kan finde på at bede en mand så kompromitteret som den ifølge PETs ledelse tidligere KGB-agent om at grise 20 sider til med sine sygelige rablerier.

Den retssag, som Dragsdahl var så letsindig at anlægge i begyndelsen af 2007, snegler sig af sted. Om få uger har den stået på i ni år! Hovedforhandlingen i Højesteret er berammet til den 18.-19. maj 2015. Så håber jeg, at der bliver sat et ordentligt punktum. Man lærer selvfølgelig en hel masse ved at blive ført gennem en retssag i tre instanser, og det var opløftende, at Østre Landsret var bemanded med dygtige dommere i modsætning til dem i Svendborg, som ikke forstod, had sagen drejede sig om. Men det tager tid og kræfter. Heldigvis har jeg Karoly Németh som advokat. Han er et unikum – vidende, ufatteligt hurtig i hovedet, skarp og med en velsignet humor. Mit humør stiger altid flere grader, når jeg taler med Karoly.

Hovedårsagen til, at processen snegler sig af sted, er Politiets Efterretningstjeneste, som spænder ben lige så tit, som det er muligt, og som aldrig overholder de svarfrister, retten sætter. Vi vil i modsætning til modparten – hvis modvilje vi kun alt for godt forstår - gerne have flere dokumenter fra PETs arkiv fremlagt i Højesteret for endnu bedre at underbygge det faktum, at PETs ledelse anså og karakteriserede Dragsdahl som KGB-påvirkningsagent.

Men PET modsætter sig. Man kan godt undre sig over, at PET skal bruge så lang tid på at besvare vores anmodninger om fremlæggelse, for de har helt sikkert en særlig rød knap på computeren, som de bare skal trykke på for at få det automatsvar, der altid kommer: "Af hensyn til statens sikkerhed osv. osv." Truslen mod statens sikkerhed og andet godt fra havet er endda så omfattende, at PET end ikke over for Højesteret kan komme nærmere ind på disse farlige ting!

For det tilfælde, at Dragsdahl skulle læse med, kan jeg oplyse, at vi har nogle overraskelser i baghånden, som han vil blive ked af at høre om. Men det må vente til retssalen.

A propos computere hos PET. For nogle uger siden fik jeg efter adskillige skriftlige og telefoniske henvendelser omsider halet en tilståelse ud af en meget modstræbende PET. Man var desværre kommet til at destruere den computer, som samme PET havde pålagt mig at anskaffe til at tage notater på, når jeg arbejdede med materiale i PETs hovedkvarter. Og man havde desværre glemt at sørge mig forinden, om der var nogle oplysninger i computeren af betydning for mig!

For at det ikke skal være løgn, har jeg fået injuriersag nummer to på halsen, så nu har jeg hele to retssager kørende – begge anlagt af politistaternes villige hjælpere, som ikke har skam i livet. Til en afveksling er det denne gang ikke en ifølge PET fhv. KGB-agent, men en tidligere STASI-stikker, der er blevet fornærmet over, hvad der står om ham i *Ulve, får og vogtere* bind 1, s. 506. Læs selv efter. Igen kan jeg godt forstå, at han ligesom Dragsdahl er ked af at blive omtalt for sine æreløse gerninger under Den Kolde Krig (Om Dragsdahls desinformation om bl.a. sovjetiske borgerrettsforkæmpere kan man læse i *Ulve, får og vogtere* bind 1, s. 574-598). STASI-agentens onde gerninger bestod bl.a. i at infiltrere en flugtorganisation, der bistod mennesker i den østtyske politistat med at flygte. Det var i DDR en forbrydelse.

Ellers går hverdagen stille og roligt. Vi har vore børn (Hanne & Jakob samt Kuzma og Daniel) og børnebørn i henholdsvis Aarhus og København. De ser ud til at have det godt, men Daniel har desværre fået problemer med bugspytkirtlen – heldigvis dog ikke kræft.

2014 var også året, hvor søn Kuzma færdiggjorde første del af jurastudiet ved KU og derpå trak i Kongens Klæ'r i Den kgl. Livgarde. Nu er han med til at passe på Dronningen, ligesom min salig bror Carlo gjorde det i sin tid, da han aftjente sin værnepligt fjernt fra Kjellerup. Kuzma er konservativ, så det gør noget, og har derfor ikke meget til fælles med Det (engang) Konservative Folkeparti. Han færdes til gengæld i KU og i Trykkefrihedsselskabet.

Jeg har efter lang betænkningstid og flere tilløb taget fat på at skrive erindringer. Jeg er begyndt med de seneste år, fordi jeg gerne vil fastholde begivenhederne omkring oprettelsen, igangsætningen og driften af Center for Koldkrigsforskning frem til den lykkelige afslutning med offentliggørelsen i år af nogle af forskningsprojektets resultater. Det er i flere henseender en deprimerende historie om politisk modvilje, bureaukratisk benspænd, akademiske intriger, smålighed, bagtalelser og had. Jeg vil have det beskrevet for at kunne lægge alle disse ubehagelige ting bag mig.

Tanja og jeg besøgte domkirken i Ulm og Limes-museet i Aalen for nogle uger siden – begge hver på sin måde imponerende. Limes var betegnelsen for en del af den befæstede grænse, som romerne anlagde fra Belgien til Donau. En vældig bedrift. Vi var dog begge langt mere grebet af domkirken og dens fabelagtige udsmykning – ikke mindst Marie-portalen med dens figurer fra Jomfru Marias liv fra bebudelsen til hendes eneste søns opstandelse og himmelfart.

I sidste uge var vi i Florens og Bologna for at besøge kirker, klostre og museer. Ingen af os havde været der før (vi har været i Milano, Genoa, Turin, Pisa og en mængde mindre byer). Florens var overvældende med sin overdådighed af arkitektur og kunstsamlinger. Tanja var helt oppe på rundgangen omkring den enorme kuppel på domkirken, jeg orkede ikke, men har siden fortrudt, at jeg ikke gik med.

I Bologna boede vi på Via Stalingrado, men hotellet var nu udmærket. Vi var ikke vidende om, at der også står et skævt tårn i Bologna – dog ikke nær så imponerende som det i Pisa. Til gengæld er byen flot anlagt med kilometervis af søjlegange langs gaderne og imponerende paladser. Vi så en svulmende hyldest på en tavle til de bolognesere, der heroisk havde måttet lade livet i Afrika i 1930'erne – dvs. i krigen mod de arme abessinere. Det hedder inklusion og er meget moderne, men hyldesten var nu fra Mussolinis tid. Universitetskvarteret var også imponerende – Bologna har det ældste europæiske universitet fra 1088, så det ser noget anderledes ud end universitetet i Odense. Jeg så pludselig rektor Ove Nathan på en filmoptagelse. Han var sammen med andre rektorer i Bologna i 1988 for at underskrive et universiteternes Magna Charta.

Man er heldig med at være født i et europæisk land og ikke i en af de mange sammenbrudte muslimske stater i Mellemøsten og Nordafrika. Desværre er der så sørgeligt mange tegn i disse år på, at den europæiske "elite" af politikere, mediemennesker og akademisk uddannede folk ikke har sans for disse ting, når de som papegøjer plaprer løs om "de europæiske værdier", som åbenbart går ud på at lade europæisk kultur opløse i en endeløst tilstrømmende flod af muslimer.

Glædelig Jul!

Tanja og Bent